

Grupa neovisnih regulatora za željeznicu – IRG-Rail

Podgrupa – Pristup uslužnim objektima

Smjernice za izradu opisa uslužih objekata

2023.

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM), kao aktivni član neovisne skupine europskih regulatornih tijela za željeznicu (dalje: IRG-Rail) u sklopu provedbenih aktivnosti podgrupe za pristup uslužnim objektima izradio je smjernice za izradu opisa uslužnih objekata i usluga povezanih sa željeznicom. Navedeni dokument postavlja smjernice koje pomažu operatorima uslužnih objekata da uspostave opise uslužnih objekata. Smjernice također imaju za cilj pomoći potencijalnim podnositeljima zahtjeva da bolje razumiju što mogu očekivati od operatora uslužnih objekata kako bi mogli najbolje iskoristiti mogućnosti uslužnih objekata. Ovaj dokument identificira potrebe i obaveze te prikazuje korisne informacije uz primjere iz prakse. Isti ukazuje na nacionalne pristupe, posebno za one zemlje u kojima zakonodavstvo uključuje posebne postupke za usvajanje opisa uslužnih objekata. Ipak, svaki operator uslužnog objekta pojedinačno je odgovoran za usklađenost sa zakonom zemlje u kojoj pruža usluge.

Sadržaj

1. Uvod	1
2. Pravni okvir.....	2
3. Sadržaj opisa uslužnih objekata.....	3
Opće informacije	3
Lokacijski i funkcionalni pregled objekta.....	4
Pružane usluge	5
Pristup	5
Dodjela kapaciteta.....	5
Podnošenje zahtjeva	6
Odgovori na zahtjev.....	6
Postupak koordinacije i rješavanje sporova	6
Naknade	7
Dinamične informacije	9
4. Objava i ažuriranje opisa uslužnog objekta	10
Objava opisa uslužnog objekta.....	10
Pouzdana i ažurirane informacije.....	11
Privitak 1. Procjena točnosti opisa uslužnih objekata po članicama IRG- Raila	13

1. Uvod

1. Nakon stupanja na snagu Provedbene uredbe (EU) 2017/2177 o pristupu uslužnim objektima i uslugama povezanim sa željeznicom (u daljnjem tekstu „Uredbe¹“), operatori uslužnih objekata (u daljnjem tekstu „operatori“) dužni su izraditi i objaviti opise uslužnih objekata (u daljnjem tekstu „opise“). Prema članku 3. točki 12. Direktive 2012/34/EU (u daljnjem tekstu „Direktiva²“), „operator uslužnog objekta“ znači javno ili privatno tijelo odgovorno za upravljanje jednim ili više uslužnih objekata ili za pružanje željezničkim prijevoznicima jedne ili više usluga iz točaka 2. do 4. Priloga II. Direktive. Oni mogu uključivati upravitelje infrastrukture u pogledu njihove uloge operatora uslužnih objekata, kao i one operatore koji samo pružaju usluge, ali ne i upravljaju željezničkom imovinom (kolosijecima ili postrojenjima) u uslužnim objektima.
2. Ovaj dokument ima za cilj podržati operatore pružanjem nekih općih smjernica prilikom izrade opisa. Najbolja praksa za pružanje informacija u pojedinim područjima ilustrirana je primjerima. Međutim, operatori trebaju uzeti u obzir Uredbu i relevantno nacionalno zakonodavstvo³ kako bi izradili svoje opise. Pojedinačna je odgovornost operatora osigurati da su u skladu sa zakonom.
3. Glavna svrha opisa je osigurati transparentne i nediskriminirajuće uvjete za pristup i korištenje uslužnih objekata i usluga povezanih sa željeznicom koje se u njima pružaju. Kroz transparentan, ažuran i jasan opis uslužnih objekata, pruženih usluga i primjenjivih uvjeta, podnositelji zahtjeva⁴ mogu dobiti potpunu, pouzdanu sliku o objektima i uslugama koje se pružaju te donijeti razumnu odluku o operativnoj i ekonomskoj isplativosti njihovog korištenja. Opisi su također ključni dokumenti koji operatorima omogućuju postavljanje preduvjeta i pravila primjenjivih na njihove objekte. Podnositelji zahtjeva, posebno ako rade u međunarodnim željezničkim uslugama, mogu ih također smatrati korisnima jer nastoje pojasniti i naglasiti koje se informacije mogu očekivati od operatora.
4. Osim toga, opisi mogu poslužiti kao marketinški alat za promicanje i pružanje veće vidljivosti njihovog poslovanja kupcima. Stoga se operatore potiče da svoje opise učine jednostavnim za korištenje i da nastoje prilagoditi format, jezik i opseg informacija potrebama potencijalnih podnositelja zahtjeva.
5. Regulatorna tijela (u daljnjem tekstu: regulatori) nadziru da podnositelji zahtjeva imaju nediskriminirajući pristup uslužnim objektima i uslugama povezanim sa željeznicom. Objavljeni

¹ PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2017/2177 od 22. studenoga 2017. o pristupu uslužnim objektima i uslugama povezanim sa željeznicom (europa.eu)

² DIREKTIVA 2012/34/EU EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 21. studenoga 2012. o uspostavi jedinstvenog Europskog željezničkog prostora (europa.eu)

³ Zakon o željeznici (NN. br. 32/19, 20/21, 114/22)

⁴ Za potrebe ovih smjernica podnositelj zahtjeva podrazumijeva željezničke prijevoznike i, gdje je primjenjivo, podnositelje zahtjeva u skladu s člankom. 1 Uredbe „Željeznički prijevoznici ili podnositelji zahtjeva koji nisu željeznički prijevoznici koji prema nacionalnom pravu imaju pravo zahtijevati pristup uslužnim objektima i uslugama povezanim sa željeznicom“

opisi stvaraju transparentnost u pogledu pravnih, ekonomskih, tehničkih ili drugih uvjeta korištenja (informativna funkcija) i često pomažu u isticanju potencijalnog nejednakog postupanja (kontrolna ili usporedna funkcija). Uloge regulatora u ispitivanju i praćenju opisa, zajedno s njihovim nadležnostima za rješavanje pritužbi i traženje informacija, bitna su komponenta regulacije tržišta željezničkih usluga.

6. IRG-Rail se obvezao izraditi smjernice o uspostavi opisa s ciljem pružanja podrške operatorima i poboljšanja informacija o uslužnim objektima u Europi. Budući da članak 4. Uredbe navodi samo minimalni sadržaj za opis, ove smjernice imaju za cilj pružiti dodatne informacije i razmatranja kako bi pomogli operatorima da izrade svoje vlastite opise.
7. Uzimajući u obzir heterogeni karakter uslužnih objekata navedenih u točkama 2. do 4. Priloga II. Direktive, bilo bi izuzetno teško doći do konačnog popisa objekata i obuhvatiti sve različite karakteristike svih vrsta uslužnih objekata povezanih sa željeznicom i usluge koje se nude diljem Europe. Kao rezultat toga, ove su smjernice opće i prilagodljive kako bi omogućile operatorima da ih primjenjuju na opise za svoje pojedinačne uslužne objekte i usluge koje se u njima pružaju. Međutim, gdje god je to moguće, ove smjernice na visokoj razini namjeravaju pružiti praktičnu pomoć tržištu.
8. Operatori također trebaju imati na umu da su upravitelji infrastrukture, članovi RailNet Europe (u daljnjem tekstu RNE), razvili i javno objavili obrazac za opise u skladu s odredbom članka 5. stavak 2. Uredbe⁵.

2. Pravni okvir

9. Pravni okvir za sadržaj opisa nalazi se u članku 4. Uredbe. Zajedno s uvodnom izjavom u točki 4. Uredbe zahtijeva od operatora da uspostave opise za uslužne objekte i usluge za koje su odgovorni. Svi bitni zahtjevi za pristup uslužnim objektima i pružanje usluga unutar uslužnih objekata moraju biti opisani u opisu kako bi se osigurao nediskriminirajući pristup, kao i omogućilo podnositeljima zahtjeva da planiraju svoju nadolazeću upotrebu uslužnih objekata.
10. Članak 2. Uredbe ovlašćuje regulatore da odlučuju o zahtjevima operatora za izuzeće od određenih odredbi Uredbe. Mogu se dopustiti izuzeci vezani uz opise⁶. Međutim, obveza izrade i objave opisa uslužnog objekta s obveznim informacijama o uslužnom objektu i uslugama koje se pružaju u njemu, naknade i kontakt informacije uvijek ostaju⁷, osim ako uslužni objekt ne postoji isključivo za korištenje od strane operatora povijesnih željeznica za vlastite potrebe.
11. Opisi moraju biti objavljeni sukladno članku 5. Uredbe i moraju se redovito ažurirati.
12. U slučaju da uslužnim objektom upravlja više od jednog operatora ili usluge u objektu pruža više od jednog operatora, članak 5. stavak 4. Uredbe navodi da će operator ili navesti sve operatore odgovorne za odlučivanje o zahtjevima za pristup uslužnom objektu ili uslugama

⁵ <https://www.hzinfra.hr/wp-content/uploads/2018/12/Zajednicki-predlozak-za-usluzne-objekte.pdf>

⁶ Za više informacija, potrebno je referirati se na mišljenje IRG-Raila o izuzećima iz Uredbe: irg-rail.eu/download/5/900/IRG-Rail202114-UpdateoftheReportonExemptionsunderIREU20172177.pdf

⁷ Provedba obveze iz članka 4. stavka 2. točke a., b., c., d. i m., te članak 5. Uredbe.

povezanim sa željeznicom u svom opisu ili učiniti dostupnim sve opise na jednom mjestu. Glavna poanta je dati transparentne i sveobuhvatne informacije o pristupu svim postrojenjima i uslugama koje se nude u objektu, bez prisiljavanja bilo kojeg operatora da pruži ili preuzme odgovornost za informacije koje su izvan njihove kontrole ili znanja.

13. Nadalje, opisi podliježu nadzoru regulatora.⁸ U svim zemljama koje su članice IRG-Rail-a pristup regulatornom nadzoru i validaciji opisa uključuje različite postupke procjene ili vremenska ograničenja, prije ili nakon objave opisa.
14. Operatori trebaju imati na umu da u nekim europskim zemljama opisi postaju primjenjivi tek nakon procjene od strane regulatora (ex-ante) ili nakon određenog vremenskog razdoblja (pod uvjetom da niti jedan podnositelj zahtjeva nije uložio prigovor), dok u drugim zemljama, opisi stupaju na snagu odmah po objavi. U nekim zemljama još uvijek se određene vrste uslužnih objekata mogu procijeniti ex-ante (vidi Prिवitak 1).
15. Bez obzira na nacionalne postupke za opise, članak. 56. Direktive daje regulatorima zadatak procjene usklađenosti opisa sa zakonodavstvom nakon što stupe na snagu (ex-post). Takve se procjene obično pokreću kroz zahtjeve upućenim regulatoru ili po službenoj dužnosti regulatora nakon istraga ili aktivnog praćenja tržišta.

3. Sadržaj opisa uslužnih objekata

16. Operatori koji upravljaju uslužnim objektom gdje pristup objektu ili pruženim uslugama pruža više od jednog operatora, trebaju biti svjesni da Uredba postavlja pravila o suradnji i koordinaciji između operatora koja se moraju odražavati u opisima uslužnih objekata. Na ovim mjestima, operatore se potiče da kontaktiraju jedni druge i dogovore zajedničke postupke i alate za ispunjavanje zahtjeva Uredbe, prije izrade i objave svojih opisa. Dodatne pojedinosti o zahtjevima za koordinaciju mogu se pronaći u točkama 34. i 56. ovog dokumenta.
17. Kako bi se omogućila fleksibilnost u pogledu prirode i količine informacija potrebnih da bi se opisi smatrali usklađenima, operatori trebaju objaviti potrebne informacije proporcionalne veličini, tehničkim karakteristikama i važnosti dotičnog uslužnog objekta (Uredba, članak 5. stavak 5.).

Opće informacije

18. Opis treba sadržavati jasnu identifikaciju operatora i njegovih ključnih kontakt podataka. Jedan opis može pokriti nekoliko objekata, osim ako ne sprječava čitljivost dokumenta.
19. Datum objave opisa treba biti jasno vidljiv. Kako bi se pružile transparentne informacije o ažuriranjima opisa i pomoglo čitateljima da prepoznaju relevantne promjene, operatore se

⁸ Uloga regulatora u procesu objave opisa uslužnog objekta:
irg-rail.eu/download/5/926/2200505IRGAtoSFPortalStatementAdopted.pdf

potiče da uključe i popis izmjena i dopuna unesenih u dokument, u usporedbi s prethodnom objavljenom verzijom. Dodatne pojedinosti o objavljivanju mogu se pronaći u točkama 52. do 57. ovog dokumenta.

20. Kako bi se pomoglo podnositeljima zahtjeva koji nisu željeznički prijevoznici, bilo bi korisno kada bi u opisima bilo naznačeno dopušta li nacionalno zakonodavstvo takvim stranama da zatraže kapacitet u uslužnim objektima.⁹
21. U slučaju uslužnih objekata kojima upravljaju ili usluga povezanih sa željeznicom koje pružaju operatori pod izravnom ili neizravnom kontrolom subjekta koji ima kontrolu¹⁰, zakonska je obveza uključiti predložak ugovora o pristupu i opće uvjete kao dio opisa uslužnog objekta (Uredba, članak 4. stavak 2. točka i.). U svakom slučaju, svi operatori se potiču da uključe informacije o tome jesu li potrebni ugovor, ovlaštenje ili osiguranje.
22. Opisi trebaju sadržavati informacije o uvjetima korištenja i pristupu IT sustavima operatora, ako se od podnositelja zahtijeva traži da koriste takve sustave, kao i pravila koja se odnose na zaštitu osjetljivih i komercijalnih podataka (Uredba, članak 4. stavak 2. točka j.). Na primjer: alati za traženje pristupa, otkazivanje kapaciteta ili unos podataka o vlaku kao što su popisi vagona, opasna roba itd..

Lokacijski i funkcionalni pregled objekta

23. Opisi trebaju specificirati zemljopisni položaj objekta i položaj svih pristupnih točaka objektu s povezanih mreža (željeznica, cesta, rijeka ili more).
24. Opisi moraju sadržavati funkcionalni opis objekta ili upućivati na funkcionalni opis koji je objavio operator koji upravlja (nadzire) relevantni objekt. U tu svrhu trebaju sadržavati glavne tehničke karakteristike objekta. Navedena razina detalja trebala bi svakom potencijalnom korisniku omogućiti da sam napravi preliminarnu procjenu kompatibilnosti objekta u pogledu zajedničkih potreba, bez kontaktiranja operatora. Minimalne informacije trebaju na primjer uključivati: broj i duljinu kolosijeka, sustave elektrifikacije, dimenzije platforme, broj i vrstu dizalica ili druge opreme koja se koristi u objektu, dimenzije prostora za utovar i skladištenje, ključna postrojenja za održavanje, opskrbu vodom, grijanjem i hlađenjem, vrstu kompatibilnih željezničkih vozila, najveću duljinu vlaka, širinu, težinu i osovinsko opterećenje itd., kao i informacije o privatnim ograncima i sporednim kolosijecima koji su potrebni za pristup objektu.

⁹ Pogledati članak 1. Uredbe i točku 3. ovog dokumenta

¹⁰ „subjekt koji ima kontrolu” znači tijelo ili poduzeće koje ima izravnu ili neizravnu kontrolu nad operatorom uslužnog objekta i uz to je aktivno i ima dominantan položaj na nacionalnim tržištima usluga željezničkog prijevoza koja predmetni objekt opslužuje, ili ima izravnu ili neizravnu kontrolu nad operatorom uslužnog objekta i željezničkim poduzećem koje ima tu funkciju

25. Uz pisani opis, kako bi se pomoglo u vizualizaciji općeg rasporeda lokacije i bolje ilustrirala lokacija, opisi bi mogli uključivati preglednu kartu i grafike koje prikazuju željezničke tračnice, glavna postrojenja i dijelove opreme, kao i gore navedene pristupne točke.

Pružane usluge

26. Usluge koje pruža operator trebaju biti prikazane u opisima odvojeno od tehničkog opisa objekta. Gdje je primjenjivo, minimalne informacije trebale bi uključivati karakteristike isporučenih usluga i uvjete pod kojima se nude, kao što je radno vrijeme, jamstva razine usluge, kapaciteti u smislu npr. vrsta i učestalost jedinica kojima se rukuje, količine itd.

Njemačko regulatorno tijelo prihvaća definiciju redovnog radnog vremena koje je orijentirano na redovite potrebe podnositelja zahtjeva. Radno vrijeme ne mora biti 24/7, jer to možda nije ekonomski razumno za operatora uslužnog objekta. Ako operator nudi mogućnost otvaranja izvan redovnog radnog vremena na zahtjev, tada uvjeti trebaju biti transparentni u opisu (prema postupku prijave i naknadama).

27. Opisi također trebaju navesti vrstu svake navedene usluge: osnovnu, dodatnu ili prateću, kako je definirano u Prilogu II. Direktive 2012/34/EU (Uredba, članak 4. stavak 2. točka d.).
28. Ako usluge povezane sa željeznicom pruža više operatora unutar istog objekta, opis treba navesti operatore koji nude međusobno povezane usluge (Uredba, članak 5. stavak 4.) i po mogućnosti također uključiti poveznice na njihove opise uslužnog objekta.
29. Opisi trebaju pružiti informacije o tome mogu li se i koje usluge koristiti za vlastito poslovanje o uvjetima ili ograničenjima koja se moraju ispuniti za obavljanje samoopskrbe (Uredba, članak 4. stavak 2. točka e.). Na primjer, podnositeljima zahtjeva može se dopustiti da sami obavljaju poslove održavanja u skladištu ili da unajme stazu s dizalicom pored nje kako bi sami izvršili utovar/istovar robe. U nekim europskim zemljama strane će možda morati potpisati određene ugovore.

U Sloveniji je preduvjet za samoopskrbu potpisan dokument između podnositelja zahtjeva i operatora (naziva se "tehnološki proces rada").

Pristup

30. Opisi trebaju omogućiti jasno razumijevanje svih uvjeta pristupa, uključujući informacije o procesu dodjele kapaciteta (postupanje sa zahtjevima) i okvir za rješavanje sporova.

Dodjela kapaciteta

31. Opisivanje procesa dodjele kapaciteta jedan je od bitnih dijelova opisa kako bi se osiguralo da podnositelji zahtjeva u potpunosti razumiju što je potrebno za traženje i podnošenje zahtjeva za kapacitet i kako se on dodjeljuje. To treba obuhvatiti informacije o tome kako podnijeti zahtjev za kapacitet, kako se takav zahtjev rješava i kako se postupak koordinacije provodi kada je to potrebno (na primjer, detaljan dijagram toka).

Podnošenje zahtjeva

32. Opis treba navesti kako bi se zahtjevi za pristup objektima trebali podnijeti, kako za dugoročne potrebe tako i za ad hoc. To treba uključivati informacije o postupcima za traženje pristupa objektima ili uslugama povezanim sa željeznicom koje se u njima pružaju, ili oboje, uključujući rokove, ako ih ima, za podnošenje zahtjeva i vremenska ograničenja za obradu tih zahtjeva (Uredba, članak 4. stavak 2. točka f. i članak 8.).
33. Opis treba sadržavati sve informacije koje operator treba od podnositelja zahtjeva za izradu ponude. Oni trebaju navesti alat za podnošenje zahtjeva za pristup, minimalni sadržaj i format tog zahtjeva ili sadržavati predložak za takav zahtjev (Uredba, članak 4. stavak 2. točka h.). Tamo gdje operatori daju poseban predložak za zahtjeve, predložak treba biti dio opisa ili poveznica na predložak treba biti uključena u opis. Ako je zahtjev za pristup nepotpun, operator mora o tome obavijestiti podnositelja zahtjeva i odrediti razuman rok za dostavu podataka koji nedostaju (Uredba, članak 8. stavak 3.).
34. U objektima kojima upravlja više od jednog operatora ili gdje usluge povezane sa željeznicom pruža više od jednog operatora, mora se dati naznaka o tome treba li se podnijeti odvojeni zahtjevi za pristup objektima i uslugama (Uredba, članak 4. stavak 2. točka g.). Opisi trebaju pružiti jasan i transparentan opis postupka za podnošenje zahtjeva za lokacije s više pružatelja usluga. Relevantne poveznice s drugim opisima bile bi od pomoći. U ovom potonjem slučaju, operatori trebaju surađivati s ciljem osiguravanja da je raspodjela kapaciteta usklađena i opisana u njihovim odgovarajućim opisima. Isto se odnosi na uslužne objekte koji su dostupni putem drugih uslužnih objekata treće strane ili mreža.

U Njemačkoj su unutar nekih morskih luka lučki operator i operatori terminala koordinirali svoje postupke za traženje i dodjelu kapaciteta. Za podnošenje zahtjeva za kapacitet luke podnositelji zahtjeva trebaju odgovarajući kapacitet terminala koji se dodjeljuje ranije od kapaciteta luke s obzirom na godišnji vozni red.

Odgovori na zahtjev

35. Opis treba sadržavati informacije o tome kako se daje odgovor na zahtjeve (Uredba, članak 9.). Odgovor se mora dati u razumnom vremenskom roku koji odredi regulatorno tijelo (poveznica: [odluka HAKOM-a o razumnom roku](#)) u skladu s člankom 13. stavkom 4. Direktive. Za različite vrste objekata ili usluga mogu se postaviti različiti rokovi. Rokovi za obradu zahtjeva moraju biti navedeni u opisu (Uredba, članak 4. stavak 2. točka f.). Najveća vremenska ograničenja za odgovor na zahtjeve za kapacitet u objektima, kako su postavili regulatori, mogu se pronaći na službenoj web stranici IRG-Rail¹¹.

Postupak koordinacije i rješavanje sporova¹²

36. Opisi trebaju sadržavati postupak koji se primjenjuje kada operator primi zahtjev za pristup uslužnom objektu ili pružanje usluge koji je u koliziji s drugim zahtjevom. Važno je prepoznati da kolizija može nastati i kada je zahtjev u koliziji s već dodijeljenim kapacitetom objekta. U slučaju konfliktnih zahtjeva, operator treba provesti postupak koordinacije i pokušati, kroz raspravu i koordinaciju s dotičnim podnositeljima zahtjeva, uključujući subjekte već ugovorenih kapaciteta, osigurati najbolje moguće usklađenje svih zahtjeva. Pojednosti o postupcima kao što su trajanje postupka, stranke koje će biti uključene, potrebne informacije

¹¹ <https://irg-rail.eu/irg/documents/position-papers/374,2023.html> – Update on timelimits answering request

¹² Direktiva, članak 13. stavak 4. i stavak 5. i Uredba, članak 10. i 12. Referiraju se samo na osnovne usluga navedene u Prilogu II. točka 2.

trebaju biti opisane tamo gdje je primjenjivo (Uredba, članci 10., 11. i članak 4. stavak 2. točka k.).

37. Ako postupak koordinacije ne dovede do rješenja koje udovoljava svim zahtjevima na način dogovoren sa svim stranama, operator treba razmotriti postupak odbijanja zahtjeva bez suglasnosti podnositelja. Opisi trebaju odrediti indikativni postupak i korake koje treba slijediti pri razmatranju zahtjeva u koliziji. To može uključivati primjenu kriterija prioriteta za dodjelu kapaciteta (Uredba, članak 11.). Ako se primjenjuju i podliježu nacionalnom zakonodavstvu, takvi kriteriji prioriteta moraju biti transparentni, nediskriminirajući i objektivni te također trebaju biti objavljeni u opisu.
38. Iskustva u europskim zemljama pokazuju da nediskriminirajući kriteriji prioriteta mogu biti koristan alat operatorima da ponude jasnoću i pomognu podnositeljima zahtjeva u formiranju očekivanja. Neki praktični primjeri za kriterije prioriteta, uz razradu onih koji su već navedeni u članku 11. Uredbe, uključuju:
- primarna svrha kolosijeka ili postrojenja (na primjer garažiranje, pretovar, itd.)¹³
 - princip "prvi došao, prvi uslužen"
 - već dodijeljeni kapaciteti u susjednim uslužnim objektima
 - učinkovitost korištenja
 - hitnost npr. popravke
 - dulji vlakovi prije kraćih vlakova
 - socioekonomske koristi, korištenjem zajedničke/priznate metodologije
39. Ako se zahtjevu ne može udovoljiti, operator mora razmotriti održive alternative (Uredba, članak 12. stavak 2.). Operator i podnositelj zahtjeva tada trebaju zajedno procijeniti postoje li održive alternative koje omogućuju obavljanje dotične usluge teretnog ili putničkog prometa na istim ili alternativnim rutama pod ekonomski prihvatljivim uvjetima. Naznaka procesa i koraka koje treba slijediti pri ocjenjivanju održivih alternativa trebala bi biti navedena u opisima.
40. Potiče da se u opisima spomene kako stranke mogu podnijeti žalbeni zahtjev regulatornom tijelu.

Naknade

41. Ovaj dio opisa pokriva zahtjeve u vezi s informacijama o naknadama koje naplaćuju operatori.
42. Informacije u opisima o naknadama ključne su za omogućavanje podnositeljima zahtjeva da donesu promišljene odluke, promičući tržišno natjecanje i izbjegavajući diskriminaciju. Podnositelj zahtjeva trebao bi moći tražiti pojašnjenje i razumijevanje oko naknada za sve usluge obuhvaćene u opisu. Kako bi podnositelji zahtjeva mogli izračunati (ili realno procijeniti) naknade, informacije o naknadama moraju biti sveobuhvatne, jasno predstavljene i transparentne.

¹³ U Njemačkoj i Švedskoj postoje neki terminali ili kolosijeci za pretovar koji se mogu koristiti za garažiranje, ali samo ako nema potrebe za pretovarom; u tom slučaju glavna funkcija mora biti transparentno navedena u opisu.

43. Informacije o naknadama koje trebaju biti navedene u opisima trebaju uključivati:
- informacije o naknadama za dobivanje pristupa uslužnom objektu i naknadama za korištenje svake usluge povezane sa željeznicom koja se u njemu pruža;
 - informacije o načelima shema popusta koje se nude podnositeljima zahtjeva, uz poštivanje zahtjeva poslovne povjerljivosti;
 - gdje je relevantno, informacije o naknadama za otkazivanje.
44. Bez obzira na obvezu objavljivanja naknada u opisima (Uredba, članak 4. stavak 2. točka m.), naknade moraju slijediti načela utvrđena u zakonodavstvu (Direktiva, članak 31.). Prikaz naknada u opisima trebao bi odražavati raščlambu pruženih usluga kako je navedeno u Prilogu II. Direktive (točke 2. do 4.). Operatori mogu pokazati svoje naknade na različite načine. Međutim, njihova je odgovornost učiniti dostupnim pregled naknada na najbolji mogući način.
45. U idealnom slučaju, sve dok je to moguće i razumno, operatori trebaju navesti pružene usluge i objaviti postavljenu stopu naknada (cjenik) u opisima. To bi se obično odnosilo na standardne usluge – kao što je pretovar kontejnera. Tamo gdje se usluge pružaju pomoću popisa naknada, taj popis treba biti lako dostupan na web stranici, na primjer na web stranici operatora ili u izvješću o mreži upravitelja infrastrukture.
46. Ipak, cjenici možda nisu relevantni za neke vrste usluga kod kojih su informacije o naknadama složene. U tim slučajevima, određene jedinice mogu se koristiti za određivanje naknade, kao što je cijena po jedinici vremena i volumen. Tamo gdje ni utvrđene stope niti korištenje 'jednostavnih' jedinica nisu dovoljni da podnositeljima zahtjeva daju potpunu sliku naknada (zbog, na primjer, karakteristika objekta, složenosti pružene usluge, izbornih ugovornih postavki ili drugih relevantnih okolnosti), operatori trebaju dati sve od sebe kako bi objasnili detaljna načela ili metodologiju svoje sheme naplate u opisu, uključujući sve relevantne parametre koji utječu na naknade, popuste ili naknade za otkazivanje. To može biti slučaj za usluge za koje se resursi/troškovi operatora koji pruža istu vrstu usluge razlikuju od slučaja do slučaja (na primjer, popravci željezničkih vozila ovisili bi o složenosti posla; ili bi kvaliteta prerađene robe utjecati na troškove rada ili troškove vezane uz korištenu tehničku opremu). Drugi primjeri parametara koji mogu utjecati na naknade, u različitim kombinacijama, su sezonske varijacije, duljina boravka, doba dana, posebna vremenska ograničenja koja je postavio podnositelj zahtjeva, korištenje posebne opreme, profesionalne kvalifikacije, čimbenici rizika, razine kvalitete ili ugovorni aranžmani (na primjer, povremene ili redovite usluge, aranžmani s jednom ili više usluga, duga ili kratka ugovorna razdoblja). U svim okolnostima operatori moraju jasno odrediti parametre koji utječu na naknade za određene usluge.

U Danskoj je regulator naznačio da kada se ne može navesti točna naknada za uslugu, preporučuje se da pružatelj usluge objavi postavljenu naknadu za svaku vremensku jedinicu – npr. x eura po satu, ili možda za svakih 30 minuta. "Duljina" minimalne vremenske jedinice koja se naplaćuje mora biti razumna.

U Švedskoj se prihvaćaju jedinične naknade ili naknade za kombinacije različitih "komponenti" usluge, npr. x eura po satu ili x eura za korištenje određenog stroja.

U Nizozemskoj za određene uslužbe objekte postoji katalog pruženih usluga uključujući njihovu cijenu po satu ili jedinici i načela na koji se nude.

U Španjolskoj je regulator u svojoj odluci iz 2019. naznačio da bi opseg informacija u vezi s naknadama trebao biti prilagođen karakteristikama svake pojedinačne usluge, posebno u slučaju usluga održavanja gdje bi moglo biti izazovno unaprijed odrediti točne cijene, zbog specifičnog stanja željezničkih vozila.

47. Minimalni zahtjevi za informacijama o načelima programa popusta (Uredba, članak 4. stavak 2. točka n.) objektivni su razlozi koji se koriste u programu popusta. Na primjer, ako se popusti temelje na količinama, to treba biti naznačeno. Mogu postojati i drugi objektivni razlozi.
48. Gdje je primjenjivo, opisi trebaju pružiti informacije o naknadama za otkazivanje ili kaznama, na primjer za nekorištenje traženog objekta ili usluge.
49. Osim toga, u nekim zemljama, npr. Nizozemskoj¹⁴ i Španjolskoj¹⁵, regulatori su objavili dodatne informacije o cijenama i raspodjeli troškova. Također, IRG-Rail je objavio dokument o načelima naplate za uslužne objekte 2019. godine¹⁶.

Dinamične informacije

50. Opisi će vjerojatno sadržavati informacije koje zahtijevaju povremeno ažuriranje, na primjer informacije o privremenim ograničenjima kapaciteta, promjenama tehničkih karakteristika itd., s velikim utjecajem na tehnološki i operativni rad uslužnog objekta.
51. Objava traženih indikativnih informacija o raspoloživim kapacitetima i informacija iz članka 4. stavak 2. točka l. Uredbe očekuje se da će se izraditi u stvarnom vremenu korištenjem zajedničkog web portala, kada je to tehnički moguće uz razumne ekonomske napore (Uredba, članak 6. točka 3.). Na primjer, ova vrsta informacija u stvarnom vremenu pokrivala bi radove na održavanju s velikim utjecajem na pristup ili pružanje usluga. Gdje je to moguće, opis bi se mogao odnositi na poveznicu na web stranicu operatora ili zajednički portal za ovu vrstu informacija.

¹⁴ U Nizozemskoj je regulator (ACM) objavio načela naplate u Vodiču o željezničkim uslugama i uslužnim objektima, paragraf, 5.2. – poveznica: [Usluge povezane sa željeznicom i uslužni objekti](#)

¹⁵ Španjolski regulator (CNMC) objavio je komunikaciju o određivanju naknada u uslužnim objektima: - poveznica: [Komunikacija regulatora CNMC](#)

¹⁶ Inicijalno izvješće o načelima naplate temeljem članka 31. stavka 7. Direktive: - poveznica [Inicijalno izvješće IRG-Raila o načelima naplate](#)

4. Objava i ažuriranje opisa uslužnog objekta

Objava opisa uslužnog objekta

52. Objavljivanje opisa jedan je od temelja nediskriminirajućeg pristupa. Objava jamči pružanje transparentnih informacija o dostupnim uslužnim objektima i uslugama koje se u njima nude. Podnositelji zahtjeva trebaju moći dobiti informacije o tehničkim karakteristikama, aranžmanima i postupcima, kao i uvjetima za pristup relevantnom objektu i obavljanje potrebnih operacija koje su im potrebne za razvoj njihovih željezničkih usluga. To mogu samo ako znaju kojim sadržajima i uslugama mogu pristupiti ili ih kupiti – od koga, gdje i pod kojim uvjetima. Objava treba biti izvor sveobuhvatnih informacija koje se dostavljaju svim podnositeljima zahtjeva na isti način, čime se podnositeljima zahtjeva pružaju jednaki uvjeti za razvoj njihovih željezničkih usluga.
53. Kako bi se pružile informacije kojima se može lako pristupiti, opisi moraju biti objavljeni na internetu (Uredba, članak 5.) bilo sami ili putem izvješća o mreži upravitelja infrastrukture. Operatori imaju različite mogućnosti objavljivanja:
- a. Izraditi i sami objaviti opis uslužnog objekta:
 - i. na vlastitoj službenoj stranici, ili
 - ii. na "zajedničkom portalu", kao što je na primjer Rail Facilities Portal (RFP)¹⁷ (ili bilo koji drugi nacionalni portal).

U oba slučaja, poveznica se mora poslati upravitelju infrastrukture na čiju je željezničku infrastrukturnu mrežu spojen uslužni objekt. Upravitelj infrastrukture će ovu poveznicu objaviti u svom izvješću o mreži (Direktiva, članak 27. stavak 1. i stavak 2.).

- b. Uspostaviti opis kao dokument spreman za objavu i poslati ga upravitelju infrastrukture na čiju je željezničku infrastrukturnu mrežu uslužni objekt povezan.

U ovom slučaju, objavljivanje opisa postiže se objavljivanjem izvješća o mreži od strane relevantnog upravitelja infrastrukture (Direktiva, članak 27. stavak 1. i stavak 2.).

¹⁷ Rail Facilities Portal, poveznica: <https://railfacilitiesportal.eu/>. Opće informacije o RFP, poveznica: <https://rne.eu/it/rne-applications/rfp/>. Napominjemo da je regulator još uvijek nadležan za procjenu opisa uslužnog objekta ako se koristi RFP. Ispunjavanje predložaka RFP-a ne podrazumijeva automatski usklađenost s regulatornim zahtjevima.

- U Italiji se svi opisi moraju objaviti na RFP.¹⁸
- U Španjolskoj je upravitelj infrastrukture izradio Portal uslužnih objekata (PISERVI) koji je dostupan na njegovoj web stranici i uključen je kao dodatak izvješću o mreži. PISERVI omogućuje pristup informacijama vezanim uz uslužne objekte i poveznice na opise.¹⁹
- U Njemačkoj projekt financiran od strane nadležnog ministarstva za promet ima za cilj postaviti portal otvorenih podataka koji će koristiti upravitelji infrastrukture i operatori za razmjenu informacija o infrastrukturi i objektima.²⁰

54. Operatori trebaju provjeriti s relevantnim upraviteljem infrastrukture sve rokove za podnošenje poveznica ili opisa spremnih za objavu koji će biti integrirani u izvješće o mreži.
55. Opisi trebaju biti lako dostupni i besplatni. To znači da se preuzimanje informacija sadržanih u opisima ne smije naplaćivati, izravno ili neizravno. Objava putem poveznica treba voditi izravno na web stranicu koja sadrži podatke.
56. Operatori se trebaju konzultirati sa susjednim operatorima kad god postoje međuovisnosti koje treba riješiti u opisima. U tim slučajevima, operatore se potiče da stave na raspolaganje međusobne poveznice s relevantnim uvjetima u odgovarajućim opisima. Na primjer, ako radno vrijeme jednog uslužnog objekta utječe na kapacitet i upotrebljivost drugog uslužnog objekta, reference na relevantne informacije trebaju objaviti svi relevantni operatori. Ovaj scenarij vjerojatno će se dogoditi u većim industrijskim područjima poput luka ili velikih terminala.
57. U nekim zemljama IRG-Rail-a, opisi mogu podlijegati dodatnim zahtjevima (npr. obvezno savjetovanje) i/ili pružanju informacija. Za dodatne informacije o nacionalnim postupcima pogledati Prिवitak 1.

Pouzdana i ažurirane informacije

58. Opise treba ažurirati prema potrebi (Uredba, članak 5. stavak 3.). U usporedbi s "dinamičkim informacijama", ovo ne pokriva samo informacije o raspoloživom kapacitetu, već i bilo koju vrstu trajnih promjena, posebno kada postoje promjene u uvjetima pristupa, naknadama ili karakteristikama postrojanje ili usluga. Datum posljednjeg ažuriranja ili objave opisa treba biti jasno vidljiv, zajedno s trenutnom (numeriranom) verzijom dokumenta. To treba biti bez obzira na medij koji se koristi za objavljivanje.
59. Bilo bi razumno da operatori provjeravaju potrebu za ažuriranjem opisa barem jednom godišnje i ažuriraju datum objave opisa, čak i ako nisu napravljene značajne promjene. To će osigurati da se podnositelji zahtjeva mogu osloniti na informacije u opisima.

¹⁸ Pogledati fusnotu 16.

¹⁹ Poveznica. - <https://piservi.adif.es/piservi/portal>

²⁰ Poveznica: - <https://bmdv.bund.de/SharedDocs/DE/Artikel/DG/mfund-projekte/indres.html>

60. U nekim zemljama IRG-Rail-a ažuriranja možda neće biti valjana prije isteka vremenskog razdoblja nakon objave koje omogućuje podnositeljima zahtjeva ili postojećim korisnicima da postanu svjesni promjena i prilagode im se.

U Njemačkoj ažuriranja opisa o kojima se ne obavijesti regulator i/ili protiv kojih se uloži prigovor neće stupiti na snagu – na primjer, promjene naknada nisu važeće i podnositelj zahtjeva može odbiti plaćanje.

U Švedskoj se promjene koje utječu na klijente s postojećim ugovorima mogu primijeniti tek nakon određenog vremenskog razdoblja (na primjer naknade).

U Francuskoj se ažuriranja opisa koja utječu na naknade trebaju dostaviti regulatoru najmanje šest mjeseci prije predviđenog datuma stupanja na snagu. Operatore se potiče da vode evidenciju svih objavljenih opisa bez obzira na medij korišten za njihovo objavljivanje.

61. Smjernice će se po potrebi pregledati i ažurirati.

Privitak 1. Postupak procjene usklađenosti opisa uslužnih objekta po članicama IRG- Raila

Članice	Ex ante (pogledati točku 14. dokumenta.)
Austrija	Nema
Belgija	Nema
Bugarska	Nema
Danska	Nema
Finska	Nema
Francuska	Svi uslužni objekti, u skladu s člankom. 3 of <i>Décret n° 2012-70 du 20 janvier 2012 modifié</i>
Hrvatska	Nema
Italija	Iznimka je moguća ako upravitelj infrastrukture nudi uslužne objekte, a opisi su objavljeni kao dio izvješća o mreži, koji se unaprijed provjeravaju.
Litva	Nema
Luksemburg	Nema
Mađarska	Nema
Nizozemska	Međutim, opisi koji pružaju usluge navedene u Dodatku II. točki 2. pod a), f) i i), moraju svoje naknade i uvjete imati prethodno odobreni od strane regulatora svaki put prije postupka natječaja i ako postoji samo jedan operator koji pruža tu uslugu na željezničkoj liniji koja je predmet natječaja.
Norveška	Nema
Njemačka	Svi uslužni objekti. Napomena da objavljeni opisi moraju proći formalni postupak, prema nacionalnom zakonodavstvu, kako bi postali primjenjivi.
Poljska	Nema
Rumunjska	Nema
Slovačka	Nema
Slovenija	Nema
Španjolska	Nema
Švedska	Nema
Ujedinjeno Kraljevstvo	Nema Iako, ugovore o pristupu kolodvorima i objektima za "lako" održavanje prethodno odobrava regulator.